

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

26. Diuin. & euocationes anim. etiam Christ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

que iniuriam qui ferre non poterant vicinos sibi Christianos, quòd illorum cuiusvis propinquitas, illorum enervaret Deos, faceretque ad pollutata beneficia debiles & inertes.

Sciendum enim Taosios genus maleficum planèque dæmonibus obstrictum, nusquam suas magis quam Nanciani fraudes & incantamenta venditare, quæ Deorum luorum appellant miracula, dæmonum scilicet quibus vtuntur familiariter. Ad inveniendâ vel amissâ vel furto sublata, domos consulentium adeunt proprio cum augurali habitu cuius pars castula linea nostrati similis; solum aqua secum allata leuiter terrotant; figuris inscribunt Magicis; preces addunt longas, & concentum, ad tympana & tibias aptum; adest dæmon; rei amissâ locum, aut sublatae futem, euidenti responso indicat. Morbos quoque cantu tridigano, alterius choris & succidancis, permolesto sanant; sed iis suæ artis, & lucri cardo est, euocare animas in hanc lucem, extorquere ex iis vt scitantis propinquis respondeant, quibus inferis teneantur, quas pœnas luant, quibus sacris, largitionibus, peregrinationibus, & à quo Deorum, suam velint deposci liberationem; his dæmon haud quidem aspectabilis, sed voce tanquam è longinquo summissa, & debili respondet; vel mox occupato Taosij corpore, defuncti persona, colore, vocis sono conformatione omni Taolium induit, & lingua illius quaesita enunciat. Fingunt & fontes interdum animas ex dæmonum manibus elabi, vt domos reuisant, sed retrahendas illicò in suum carcerem, vtque illas agit in rabiem. Craciatuum vis, qui primum occurrerit, vel extraneus, vel ignotus, illum ictu occulto in morbum & lectam deiciunt quoad intereat. Huius porrò in domos reditus, ex quibus morte excesserant, diem, & momenta præscribunt Taosij, vtque sit maior mendacis fides, præmittunt opera dæmonum, nocturnos strepitus quibus interea familiam terrent; quare appetente quem prænunciant die, domo euadunt omnes, & ne animal quidem quod viuum cupiunt in ea relinquunt, nec prius ausint pedem intus referre quam Taosius domum expiarit, compuleritque maleficam animam infitos suos repetere; id autem præstat stricto ense pererrans cubicula, & punctim cæsum, ritu bacchantis animam illam petens; post quæ domum tunc puram renuntiat, & reductis habitatoribus, sudoris lymphatici, quo madebat accepto pretio discedit. Hac ergo de causa Ethnici Christianos procul à vicinia arcebant, quod vel iis contigui, vel fortuito obuij dum suis montes diuinationibus instaret; non posset à Diis odor Christianorum ferri, & emasculata respondendi, vis & fallendi concideret. Verum enim verò quibus mens sanior, prudenter argumentabantur Christianorum Deum sua vnus vmbra, Diis Oscianorum, & Taosiorum omnibus plus posse; imò nec esse Deos, sed dæmones, qui Christiani cuiuspian, aut rei Christiana non sustinerent præsentiam, quare ipsi quoque omissis Taosijs, diuinum Iesu nomen, factas imagines, & alia Christianorum præsidia, suis malis remedium

26.
Diurn. & e-
uocationes
anim. etiam
Christ.

nec frustra adhibeant. Plus tamen contulit ad æstimationem legis Christianæ, quod euocata per Taosios ab Ethnicis animæ Christianorum amicorum, & interrogata ubi essent? egerentne aliquo? uellentne Taosiorum sacris, & incensione chartæ inaurata aliqua leuari; respondebant seu illæ ipsæ, seu Deo uolente pro iis alius; aut se beatas in celo agere; aut bono loco esse, auersari se ipsorum piacula utpote in nocitura, nihil sibi profutura. Hinc per urbem rumor saluos esse omnes Christianos; fortunatam domum in qua obisset Christianus; malos in ea metus reuersuræ ad necandos domesticos animæ: nihil opus eam subinde relinquere, nec enim unquam persenserant infesta iomibus esse obnoxium quibus ædes aliæ laborabant. His uicti argumenta Sinæ, religionem Christianam erant libentissimè amplexuri nisi boni omnis scientiam & possessionem innata superbia, sibi arrogantes puduisset, pro peregrina uitam relinquere, quam si licuisset, uolebant cum Christiana retinere.

Habet anni 13. & 14 residuum, Patrum quinque in Sinas capitulis alæ ingressum horum ultimus Ioannes Rodriguez arcanas Bonziorum requirebat doctrinas, quorum apud Sinas Bibliotheca duplex, scripturam duarum idololatriam magnis voluminibus continebat; & suscepit Rodriguez conuicendam ex iis pertinaciam Bonziorum Iaponum quibus expulsus fuerat. Priores duo Iulius Alemius, & Petrus Spiritus Sinensi habita, tentate aditum aggressi, nummis viginti uenditi ueritatis prodicione perfidi Nauarchi qui Macao illos Quanceum vexerat ut nummis centum ægrè uita incolami ex Mandarinis redempti sunt, per uis suppliciorum crudelium indicta, si conspicerentur denuò intra Sinas quam ipsi ne possent fallere, uultus illorum ad uinum expressos publice affixere. Centum nihilo secius artibus, nocturnis, & auis per caeca, sentitas itineribus, mutatione lemborum, otis & uestium, in calsum laborassent, nisi eorum industriæ obsecundassent custodes genij, nautis enim Sinensibus fidelitatis mensura uerum est, uiuos tamen de nudos à se amiserit, Deo illorum barbariem mitigante; inde per secenta exploratorum effugia, & mille oculos, suspicacissimam, & inaccessibilem Cantonensem Prouinciam præteruerti applicuere atque Nanchionem cum Francisco Sambiasio, Aluaro Semedo, & Ioanne Rodriguez. Horum quatuor sine mora Longobardus Nanchinum destinatus. Literarum characteri & i homati operam daturus. Erat illic nostrorum apud Mandarinos tam firma tantæque gratia, constabatque tam certo nihil ab iis quaeri præter Dei uisus cultum legitimum, ut hæc tam aperta ad numerum nostrum accessio, suspicionem iis nullam iniecerit. Mandarinus quidem ea in aula recens, nostrique ignarus criminosis in nos ad Regem libellis, suum illi securitatis publicæ studium nifus est commendare, inculcata illi veteri cautione cauendi ab nostris & Lusitanis periculi, cui nefariam subdebat Christianæ legis accensionem. Rex etiam natura timidus, & credulitate præcipiti, suspectos

Solitus seuerè præuertere, Mandarinum spreuit, nec vllò responso dignatus est, Patres enim Pechini in aulae oculis experimentum sui tam perspicuum dabant, vt ex eo intelligeretur, de illorum sociis quid esset sciendum. Deus verò scelestum breui de medio sustulit, & verè an falso rumor increbruit, sublime correptum à dæmone, solo inde alissim planèque contractum, quod pronum creditu ostenta fecerant quibus vexatos mihiis Patres, & Christi quam docebant legem vleiscebatur Deus, multòsque hoc fræno ab eorum insectatione inhibebat. Inter quos, Primates Eunuchorum pro malignitate improbæ nationis, fuerant nobis semper metuendi, vt qui essent cultus Deorum sacrilegi firmamenta, & ædificandis eorum cœnobiis & templis nomen studeant æternare quod in posteris suis non poterant: egit tamen illos aliquando spectandarum cupido machinarum, quibus fabricandis instabat Sabatinus, salutari ab eo demisse pro genio ambitus quo tumeat, ci-curari primum, & obsequiis leniri, post sensim nihil minus sentientes in colloquia deslecti de anima, eiusque sempiternis tum pœnis tum præmiis; ad extremum capi, & pellici, non iam curiosa organorum quæ machinabatur nouitate, sed desiderio discenda, referendique codices catechismi, quos etsi fructus non essent alium daturi, magnum fuit in palatium subire. Hinc vnus speciem præferens, Eunuchorum imperio dignam, superbo, & splendido trecentorum è suis comitatu ad eum venit; Sabatinus pro gradu & maiestate illa salutatum, in templum vt erat solitus, induxit Saldatoris in quo erat Riccij sepulchrum) ad honorem sacris imaginibus exhibendum; illic in sacello Reginae Despræ augustam effigiem conspicatus Eunuchus percussus est subito reuerentiæ magnæ sensu, visæque illi est grandius aliquid humano præferre, vtque illam audiat cœli Dominam esse, corporatque Dei matrem, quæ illum & Virgo sacris visceribus concepisset, & peperisset Virgo, officiosos in eam summisionum ritibus integravit, hæsitque homini tam vtuæ eius venerabilitas & maiestas, vt in palatium regressus Sabatino deferret per nuntium, quicquid apud Regem in sua foret potestate. Præter eius animæ salutem & Christianismi patrocinium nihil ab eo admittit Sabatinus. Eundem apud Mandarinos sortita est fructum lucubrati Pantoix, cui *Cèche*, hoc est *septem victorias*, indicem præfixit quod de septem capitalibus vitiis ageret expugnandis ex quo literatis a quibus auidè terebatur perspicuum constitit virtutis Sinenisium quæ præter speciem nihil habet, & Christianorum quæ tota interiori discrimen; Sinenis item sophistices quæ sterili tinxit virtutum contemplatione; & Philosophiæ solidæ, quæ omnem applicat formandis perficiendisque moribus operum: quare vtriusque doctrinæ partibus describendis Sinenisium vita graphicè pingebatur probitatis facio sibi vnicè placens; & Christianorum ex interioribus dictatis, insitæ rationis-effingens, ac poliens exterioris sanctitatem: quod erat Sinis aded probatum & euidens, præsertim diuitibus vt argentum, prouentus,

26
Eunuchis-
sim ad fidem
affic.

27.
Pantoix
contra sep-
tem P. opus.